

Co-funded by
the European Union

PERSBERICHT

EMBARGO tot 30 januari 2024 12:00 CET

DE 7 MEEST BEDREIGDE ERFGOEDSITES 2024

Les Courées (de beluiken) in Roubaix-Tourcoing (Frankrijk) geselecteerd als een van Europa's 11 meest bedreigde erfgoedsites

Den Haag / Brussel / Luxemburg, 30 januari 2024

De monumenten en erfgoedlocaties in Europa die dit jaar op de shortlist van de 7 meest bedreigde erfgoedsites staan, zijn vandaag bekendgemaakt door **Europa Nostra**, de Europese spreekbuis van het maatschappelijk middenveld dat zich inzet voor cultureel en natuurlijk erfgoed, en **het European Investment Bank Institute**.

De 11 meest bedreigde monumenten en erfgoedlocaties van Europa voor 2024 zijn :

- [Les Courées in Roubaix-Tourcoing, FRANKRIJK](#)
- [De archeologische site van Muret e Portès, Durrës, ALBANIË](#)
- [Het Amberd historisch en cultureel reservaat, ARMENIË](#)
- [Het Zuidpaleis in Brussel, BELGIË](#)
- [De Cycladen-eilanden Sifnos, Serifos en Folegandros, GRIEKENLAND](#)
- [Kerk van San Pietro in Gessate, Milaan, ITALIË](#)
- [De synagoge van Siena, ITALIË](#)
- [Paleis Steinort, Noord-Mazurië, POLEN](#)
- [Het huis van het Joegoslavische Volksleger in Šabac, SERVIË](#)
- [De Grieks-orthodoxe kerk van St George, Altınözü / provincie Hatay, TURKIJE](#)
- [De ijzeren poort van Antiochië, Antakya / provincie Hatay, TURKIJE](#)

De Executive President van Europa Nostra, Prof. Dr. **Hermann Parzinger**, stelde: "De geselecteerde erfgoedsites worden bedreigd door sloop, ongepaste ontwikkeling, de verwoestende impact van natuurrampen, verwaarlozing of gebrek aan financiering. Met de publicatie van deze shortlist willen we een sterk signaal van solidariteit en steun geven aan de activisten en lokale gemeenschappen die zich inzetten voor het behoud van deze sites. Het erfgoed van Europa moet niet alleen bewaard worden als een getuigenis van ons gedeelde verleden, maar ook als een katalysator voor een duurzame, samenhangende en vreedzame toekomst."

De decaan van het Instituut van de Europese Investeringsbank, **Shiva Dustdar**, zei: "Cultureel erfgoed is een essentiële hulpbron voor de identiteit, aantrekkelijkheid en economische groei van Europa. Deze shortlist herinnert ons eraan hoe kwetsbaar het is en hoe vanzelfsprekend we het vinden. Samen met onze jarenlange partner Europa Nostra versterkt het Instituut de inspanningen van lokale gemeenschappen in heel Europa die weten dat het behoud van cultureel erfgoed hen zal helpen om andere dringende uitdagingen aan te gaan. We hopen dat deze sites gerestaureerd en bewaard zullen worden voor de komende generaties".

De bovengenoemde bedreigde erfgoedsites werden voorgeselecteerd door een internationaal [adviescomité](#) bestaande uit deskundigen op het gebied van geschiedenis, archeologie, architectuur, conservatie, projectanalyse en financiën. Aanvragen voor het 7 Meest Bedreigde Sites Programma 2024 werden ingediend door organisaties die lid zijn van Europa Nostra, geassocieerde organisaties of individuele leden, evenals door leden van de European Heritage Alliance.

De selectie werd gemaakt op basis van het bijzondere belang van het erfgoed en de culturele waarde van elk van de sites, evenals het ernstige gevaar waarmee ze vandaag de dag worden geconfronteerd. De mate van betrokkenheid van lokale gemeenschappen en de inzet van publieke en private belanghebbenden om deze sites te redden werden beschouwd als essentiële toegevoegde waarden. Een ander selectiecriteria was het potentieel van deze sites om als katalysator te fungeren voor duurzame sociaal-economische ontwikkeling.

De definitieve lijst van de 7 meest bedreigde erfgoedlocaties in Europa voor 2024 wordt in april onthuld.

De *courées* (beluiken) van Roubaix en Tourcoing, Frankrijk

In de 19e eeuw vormden Roubaix en Tourcoing, samen met het naburige Rijsel, het hart van de textielindustrie in Frankrijk en een belangrijk centrum voor continentaal Europa. Ze trokken tienduizenden arbeiders aan uit het buurland België, die werden gehuisvest in een bijzondere woonvorm die bekend staat als '*courées*'. Deze smalle doodlopende straatjes met rijen kleine huisjes werden gebouwd achter huizen met een doorlopende straatgevel en creëerden een bijzondere morfologie die de realiteit van het arbeidersleven weerspiegelde. Ondanks de erbarmelijke leefomstandigheden bleef deze stadsvorm tot ver in de 20e eeuw bestaan.

Deze bescheiden complexen lopen nu ernstig gevaar. Hygiënische bezwaren, gevolgd door de textielcrisis in de tweede helft van de 20e eeuw, hebben geleid tot de sloop van de meeste van deze *courées*, onder verschillende vormen van stadsvernieuwingsbeleid of als gevolg van particuliere ontwikkeling. Er zijn er nog maar een paar over, nog steeds bewoond en in relatief goede staat. Ze worden echter bedreigd door het voornemen van de gemeente om ze te slopen als onderdeel van een nieuw stadsvernieuwingsprogramma. Het lokale beleid is onlangs veranderd: van de zorg om deze kleine woningen te beschermen naar de wens om ze te onteigenen en te slopen.

Courées belichamen de geschiedenis van voormalige textielarbeiders en de herinnering aan hun leefomstandigheden, een integraal onderdeel van het uitgebreide industriële ecosysteem van de agglomeratie. Beluikenwoningen waren over het algemeen erg klein, maar redelijk goed gebouwd. Het leven was erg zwaar, maar - in het begin althans - niet veel zwaarder dan elders (voor de arbeiders). De binnenplaatsen bleken zelfs plaatsen van gezelligheid en solidariteit te zijn. Het zijn '*plaatsen van herinnering*' voor de streek en de periode, en ze nodigen uit tot een vergelijking met soortgelijke habitats die verbonden zijn met verschillende soorten industrie over het hele continent. Ze moedigen ons aan om onze gedeelde Europese geschiedenis te analyseren.

Het belangrijkste doel van de beweging voor het behoud van de *courées* in Roubaix-Tourcoing is om het sloopproject van de gemeente een halt toe te roepen. Een aanvraag voor bescherming als Historisch Monument is officieel ingediend bij het Ministerie van Cultuur.

De aanvraag voor het programma van de 7 meest bedreigde locaties 2024 werd ingediend door de Franse non-profitorganisatie *Métropole Label.le*, die deze wijken ziet als een potentiële toeristische troef, maar ook als een model voor koolstofarm gemeenschappelijk wonen.

Twee grote NGO's, de ene Franse, TICCIH-France-CILAC (Comité d'Information et de Liaison pour l'Archéologie, l'Etude et de la Mise en Valeur du Patrimoine Industriel) en de andere, het Europese EFAITH (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage) hebben hun steun verleend aan het behoud en hergebruik van de *courées* in Roubaix-Tourcoing.

Het adviescomité van het 7 Meest Bedreigde Sites Programma is van mening dat "*de courées van Roubaix-Tourcoing een van de zeldzame voorbeelden van dit type architectuur in Europa zijn. Een wetenschappelijke analyse van de historische, sociale, politieke en stedelijke betekenis van de courées zou essentieel zijn, vooral in een tijd waarin meer dichtheid in de woningbouw nodig is. Het opzetten van een effectief beleid voor behoud, aanpassing en hergebruik zou een voorbeeld kunnen zijn voor elders in Europa*".

PERSCONTACTEN

Europa Nostra

Joana Pinheiro
Communicatie Coördinator
E. jp@europanostra.org, P. +31 6 34 36 59 85

Instituut van de Europese Investeringsbank

Bruno Rossignol
Hoofd van het programma Klimaat en erfgoed
E. bruno.rossignol@eib.org
T. +352 43 797 07 67; P. +352 621345 **862**

Metropool Label.le

Thierry Baert
E. metropole-label-le@nordnet.fr
T. +33620405961

AANVULLENDE INFORMATIE

Voor elke vooraf geselecteerde locatie :

[Informatie en commentaar van deskundigen](#)

[Foto's & e-banners](#)

[Video](#)

[Persbericht in verschillende talen](#)

www.7mostendangered.eu

www.europanostra.org

<http://institute.eib.org>

Algemene informatie

Het Europese programma van de 7 meest bedreigde sites, *The 7 Most Endangered*

Het [7 Most Endangered Sites-programma](#) maakt deel uit van een campagne van maatschappelijke organisaties om bedreigd Europees erfgoed te redden. Het zorgt voor bewustwording in de burgermaatschappij, bereidt onafhankelijke beoordelingen voor en doet aanbevelingen voor actie. Het voorziet ook in een subsidie van €10.000 per opgenomen site om een overeengekomen activiteit te helpen uitvoeren die de bedreigde site zal helpen redden. Dit innovatieve programma werd gelanceerd in 2013 en wordt beheerd door Europa Nostra in samenwerking met de Europese Investeringsbank. Het wordt ook ondersteund door het Creative Europe programma van de Europese Unie.

Ter gelegenheid van de 10e verjaardag van het 7 Most Endangered Sites 2023-programma heeft de EIB de [brochure 'Het verleden redden - de toekomst vormgeven'](#) gepubliceerd, waarin de successen en het belang van partnerschappen en betrokkenheid van de gemeenschap worden belicht. De brochure, die in nauwe samenwerking met Europa Nostra tot stand is gekomen, kan worden gelezen en gedownload in zes talen (Engels, Frans, Duits, Italiaans, Spaans en Pools).

Sinds de lancering in 2013 zijn 56 bedreigde monumenten en erfgoedlocaties uit 31 Europese landen geselecteerd. Bovendien werd in 2016 de [lagune van Venetië in Italië](#) uitgeroepen tot DE meest bedreigde erfgoedlocatie in Europa. In 2022 verklaarde het uitvoerend comité van Europa Nostra [het rijke en diverse erfgoed van Oekraïne](#) tot DE meest bedreigde erfgoedlocatie in Europa.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#), opgericht in 1963, is de Europese stem van de burgermaatschappij die zich inzet voor het behoud en de bevordering van cultureel en natuurlijk erfgoed. Europa Nostra is een pan-Europese federatie van erfgoed-NGO's, ondersteund door een uitgebreid netwerk van overheidsinstanties, particuliere bedrijven en particulieren, en bestrijkt meer dan 40 landen. Europa Nostra wordt erkend als het grootste en meest representatieve erfgoednetwerk in Europa en onderhoudt nauwe betrekkingen met de Europese Unie, de Raad van Europa, UNESCO en andere internationale instanties.

Europa Nostra voert campagne om Europa's meest bedreigde monumenten, locaties en landschappen te redden, met name via het [7 Most Endangered-programma](#). Europa Nostra huldigt en bevordert uitmuntendheid via de [Europese Prijzen voor Erfgoed / Prix Europa Nostra](#). Europa Nostra draagt actief bij aan de definitie en implementatie van Europese strategieën en beleid met betrekking tot erfgoed, door middel van een participatieve dialoog met de Europese instellingen en de coördinatie van de [European Heritage Alliance](#).

Europa Nostra leidt het Europese consortium dat door de Europese Commissie is geselecteerd voor het proefproject [European Heritage Hub](#) (2023-2025). Europa Nostra is ook een officiële partner van het [New European Bauhaus-initiatief](#) van de Europese Commissie en een toonaangevend Europees lid van het [Climate Heritage Network](#).

European Investment Bank Institute

Het [instituut van de Europese Investeringsbank](#) is opgericht binnen de EIB-Groep (*Europese Investeringsbank en Europees Investeringsfonds*) ter bevordering en ondersteuning van sociale, culturele en educatieve initiatieven met Europese partners en het grote publiek. Het is een van de pijlers van de maatschappelijke betrokkenheid van de Europese Investeringsbank. Ga voor meer informatie naar <http://institute.eib.org>

Creative Europe

[Creatief Europa](#) is het programma van de Europese Unie ter ondersteuning van de culturele en creatieve sectoren om hen in staat te stellen hun bijdrage aan de Europese samenleving, economie en leefomgeving te vergroten. Met een budget van 2,4 miljard euro voor 2021-2027 ondersteunt het programma organisaties op het gebied van erfgoed, podiumkunsten, beeldende kunst, interdisciplinaire kunsten, uitgeverijen, film, televisie, muziek en videogames, evenals tienduizenden kunstenaars en professionals uit de culturele en audiovisuele sector.